ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ՄԵԿԵՆԱՍՈՒԹՅԱՄԲ
«ԱՐՄԵՆ ԵՎ ԲԵՐՍԱԲԵ ՃԵՐԵՃՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ», ԱՄՆ

ԱՐՍԵՆ ԵՎ ԷԴՎԱՐԴ ՃԵՐԵՃՅԱՆՆԵՐԻ
ՊՐԵԶԻԴԵՆՏՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ (1997-2011)

BIBLIOGRAPHY

PUBLICATIONS OF THE INSTITUTE OF ORIENTAL STUDIES

SPONSORED BY
"ARMEN AND BERSABE JEREJIAN FOUNDATION", USA

DURING THE PRESIDENCY
OF ARSEN AND EDWARD JEREJIANS (1997-2011)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ՄԵԿԵՆԱՍՈՒԹՅԱՄԲ «ԱՐՄԵՆ ԵՎ ԲԵՐՍԱԲԵ ՃԵՐԵՃՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ», ԱՄՆ

ԱՐՍԵՆ ԵՎ ԷԴՎԱՐԴ ՃԵՐԵՃՅԱՆՆԵՐԻ ՊՐԵԶԻԴԵՆՏՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ (1997-2011)

Մեկենասությամբ
«Արմեն և Բերսաբե Ճերեճյան Հիմնադրամի», ԱՄՆ

ԵՐԵՎԱՆ • 2011

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF ARMENIA
INSTITUTE OF ORIENTAL STUDIES

BIBLIOGRAPHY

PUBLICATIONS OF THE INSTITUTE OF ORIENTAL STUDIES

SPONSORED BY
"ARMEN AND BERSABE JEREJIAN FOUNDATION", USA

DURING THE PRESIDENCY
OF ARSEN AND EDWARD JEREJIANS (1997-2011)

This was made possible
by "Armen and Bersabe Jerejian Foundation" Inc., USA

YEREVAN • 2011

Նվիրվում է

ԱՐՍԵՆ ՃԵՐԵՃՅԱՆԻ

պայծառ հիշատակին,
ով ծանր ժամանակներում իր օգնության ձեռքը մեկնեց
ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության Ինստիտուտին

•

Dedicated to the memory of

ARSEN JEREJIAN

who in very hard times offered his helping hand
to the Institute of Oriental Studies
National Academy of Sciences of Armenia

ՀՏԴ 01
ԳՄԴ 91
Մ 331

Տպագրվում է ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտի
գիտական խորհրդի որոշմամբ

Published by the Decision of the Scientific Council
of the Institute of Oriental Studies NAS, Armenia

Կազմեց և խմբագրեց՝
պրոֆեսոր **Նիկոլայ Հովհաննիսյան**,
ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ,
գիտության վաստակավոր գործիչ

Compiled and edited
by Professor **Nikolay Hovhannisyan**,
Correspondent Member of NAS Armenia,
Honored Scientifist

Մատենագիտություն Արևելագիտության ինստիտուտի
Մ 331 **հրատարակությունների** / ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտ. ին-տ: Կազմ. և խմբ.՝ Ն Հովհաննիսյան.- Եր.: Զանգակ-97, 2011.- 32 էջ:

ՀՏԴ 01
ԳՄԴ 91

ISBN 978-99941-1-950-9

© Ն. Հովհաննիսյան, 2011

ՄԻ ՊԱՅԾԱՌ ԼՈՒՅՍ ԹՈՒՆԵԼԻ ՎԵՐՋՈՒՄ

Հայաստանում արևելագիտական առաջին կենտրոնը հիմնվել է 1958թ., սկզբում Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի «Արևելագիտության սեկտոր» անվան ներքո, որն այնուհետև, 1971թ. վերանվանվեց Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի Արևելագիտության ինստիտուտի: ՀՀ ԳԱԱ կազմում նման կենտրոնի գոյությունը միանգամայն պատճառաբանված և բնական էր, քանի որ արևելագիտությունը Հայասաստանում, կարելի է ասել, ձևավորվել է հայագիտության հետ համաժամանակյա, սերտորեն շաղկապված է եղել նրա հետ և այդ երկու գիտական ուղղությունները ձեռք-ձեռքի տված լուծել են համահայկական ազգային գիտական, կրթական և մշակութային առաջնահերթ խնդիրներ:

Աշխարհում շատ են արևելագիտական զանազան գիտական կենտրոնները և հաստատությունները, և նրանցից յուրաքանչյուրն ունի իր ուրույն դիմագիծը՝ պայմանավորված գիտական և ազգային ավանդույթներով, նրանց առջև կանգնած խնդիրներով և աշխարհաքաղաքական պահանջներով: Այդ օրինաչափությունը հավասարապես տարածվում է նաև հայ արևելագիտության վրա: Հայ արևելագիտության հիմնական խնդիրները, պայմանավորված հայ ժողովրդի բազմադարյան պատմությամբ, ավանդույթներով, ազգային խնդիրներով և Հայաստանի գրաված աշխարհագրական դիրքով ու միջազգային հարաբերություններով, առաջին հերթին համարվեց Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրների, նրա անմիջական և հեռավոր հարևանների պատմության, տնտեսության, մշակույթի, նրանց հետ Հայաստանի և հայերի բազմադարյան, այդ թվում միջպետական հարաբերությունների և տարաբնույթ շփումների, ինչպես նաև Հայաստանին ու հայերին վերաբերվող պատմագիտական աղբյուրների ուսումնասիրությունը: Կարևոր համարվեց նաև արևելյան երկրներում հայ համայնքների պատմության և հյուրընկալ երկրների պետական, քաղաքական, տնտեսական, մշակութային կյանքում և ռազմական ոլորտում նրանց խաղացած կարևոր դերի բացահայտումը: Ըստ այդմ, պատմաաշխարհագրական առումով հայ արևելագիտության գիտահետազոտական դաշտը հռչակվեց Մերձավոր և Միջին Արևելքը՝ հնադարյան շրջանից մինչև մեր օրերը: Դրան համապատասխան Արևելագիտության ինստիտուտում ստեղծվեցին Արաբա-

կան երկրների, Թուրքիայի, Իրանի, Քրդագիտության, Հին Արևելքի, Կովկասի և Բյուզանդագիտության և Արևելյան աղբյուրների ուսումնասիրության բաժինները: Հետագայում, Հայաստանի անկախության հռչակումից հետո, ընդլայնվեցին Հայաստանի արտաքին քաղաքական կապերը նաև աշխարհի տարբեր երկրների հետ, որոնք չէին մտնում Մերձավոր և Միջին Արևելքի աշխարհագրական սահմանների մեջ: Հայաստանի համար կարևոր դարձան հարաբերությունների հաստատումը և զարգացումն այնպիսի երկրների հետ, ինչպես Հնդկաստանը, Չինաստանը և Ճապոնիան և հարավարևելյան ասիական տարածաշրջանի այլ երկրների հետ: Մերձավոր և Միջին Արևելքն այլևս նեղ էր գալիս հայ արևելագիտությանը: Հասունացավ Արևելագիտության ինստիտուտի կազմում նոր գիտական բաժին բացելու անհրաժեշտությունը և մենք, որպես այդ ինստիտուտի տնօրեն համապատասխան խնդրանքով դիմեցինք Հայաստանի կառավարությանը: Հայաստանի կառավարությունը բավարարեց մեր խնդրանքը և 2002թ. սեպտեմբերի 18-ին որոշում ընդունեց ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտի կազմում ստեղծել Արևելյան Ասիայի ուսումնասիրությունների բաժին, որն ընդգրկում է առաջին հերթին Չինաստանի, Հնդկաստանի և Ճապոնիայի արդի պատմության և քաղաքականության հիմնախնդիրների և այդ երկրների հետ Հայաստանի միջպետական հարաբերությունների անկյունաքարային բնույթի հարցերի ուսումնասիրությունը: Դրա հետևանքով հայ արևելագիտության ուսումնասիրության արեալը խիստ ընդարձակվեց և այժմ նա ընդգրկում է մի վիթխարի տարածք, պատկերավոր ասված, Բոսֆորից մինչև Խաղաղ Օվկիանոս: Ոչ բոլոր երկրներն են, որ ի վիճակի են արևելագիտությունն ուսումնասիրել աշխարհագրական նման լայն ընդգրկումով:

Իր զարգացման ընթացքում Արևելագիտության ինստիտուտն ունեցավ նաև որոշակի դժվարություններ: 1991թ. սեպտեմբերին Հայաստանը վերանվաճեց իր անկախությունը և թևակոխեց զարգացման «անցման շրջան», որը շատ ծանր անդրադարձավ անկախությունը վերագտած Հայաստանի համար: Առանձնապես ծանր պայմաններ ստեղծվեցին գիտության, գիտական ինստիտուտների և գիտնականների համար: Գիտական ինստիտուտները հայտնվեցին կործանման եզրին: Այդ ջրապտույտն իր մեջ առավ նաև Արևելագիտության ինստիտուտը: Կարելի է ասել, որ 1990-ական թվականները եղան ինստիտուտի գոյության ամենածանր տարիները: Նա, պատկերավոր ասված, հայտնվեց մի մութ թունելում, որի վերջում չէր երևում հույսի որևէ լույս: Ահա այսպիսի պայմաններում, 1995թ, փետրվարին ինստիտուտի գիտական անձնակազմն ինձ ընտրեց տնօրեն և ես ստանձնեցի ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտի տնօրենի պարտականությունները և պատասխա-

նատվությունը: Ինձ գերմարդկային ճիգերով և գիտաշխատողների աջակցությամբ հաջողվեց հաղթահարել ճգնաժամը, ինստիտուտը դուրս բերել ծանր վիճակից, որն այնուհետևեց մեծ վերելք ապրեց:

Դրանում, մասնավորապես գիտնականների ուսումնասիրությունների հրատարակման գործում, դրական դերակատարում ունեցան արտասահմանյան մի շարք հիմնադրամներ,

որոնց մեջ իր նշանակությամբ և կարևորությամբ առանձնանում է «Արմեն և Բերսաբե Ճերեճյան Հիմնադրամը»,ԱՄՆ: Նրա պրեզիդենտ Արսեն Ճերեճյանը, 1996թ. այցելեց Երևան և եղավ ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտում: Նա մոտիկից ծանոթացավ մեր ինստիտուտի գործունեությանը և հրատարակված աշխատություններին: Դիտելով նրա այցի կապակցությամբ կազմակերպված ինստիտուտի հրատարակությունների ցուցահանդեսը. նա բարձր գնահատեց հայ արևելագետների կատարած աշխատանքները և դրանց կարևորությունը, ու հաշվի առնելով այն ծանր վիճակը, որի մեջ հայտնվել էր ինստիտուտը, ցուցաբերեց մարդասիրական բարձր հատկանիշներ, բարյացակամություն և մտավորականին հատուկ կամեցողություն, որոշեց ֆինանսական աջակցություն ցույց տալ ինստիտուտին՝ իր որոշման մասին տեղյակ պահելով մեզ::

Մենք տիար Արսեն Ճերեճյանի հետ համաձայնության եկանք, որ նրա գլխավորած Հիմնադրամը կօգնի հրատարակելու ինստիտուտի աշխատակիցների ուսումնասիրությունները, կօգնի կազմակերպելու գիտաժողովներ, այդ թվում և Հայաստանի երիտասարդ արևելագետների ամենամյա գիտաժողովներ, միջոցներ կտրամադրի գնելու համար մասնագիտական գրականություն և արդի գիտական սարքավորումներ, այդ թվում համակարգիչներ (կոմպյուտերներ). տպիչներ (պրինտեր) և այլն: **Արսեն Ճերեճյանը և նրա շնարհաշատ տիկին Ռոուզը, արտակարգ պարտաճանաչությամբ կատարեցին իրենց պարտավորությունները:**

Հենց դա էլ հանդիսացավ թունելի վերջում փայլատակած հույսի լույսը:

Իսկ 2003թ. նրա մահից հետո այդ գործը շարունակեց նրա արժանավոր որդին՝ Էդվարդ Ճերեճյանը, ով մեծ նվիրվածությամբ կատարում է իր ծնողների պատվիրանը՝ շարունակել աջակցությունը Արևելագիտության ինստիտուտին, իրեն աջակից ունենալով իր ազնիվ տիկնոջը՝ տիկին Ռիտա Ճերեճյանին:

Գիտական համագործակցությունը ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտի ու «Արսեն և Բերսաբե Ճերեճյան Հիմնադրամի» միջև սկսվեց 1996թ. և Հիմնադրամի հատկացրած առաջին գումարի շնորհիվ ինստիտուտն արդեն 1997թ. ընթերցողին հանձնեց առաջին գիրքը, որի վրա հայերեն և անգլերեն լեզուներով գրված է հանգուցյալ Արսեն Ճերեճյա-

նի ծևակերպած բանաձևը՝ «Մեկենասությամբ Արմեն և Բերսաբե Ճերեճյան Հիմնադրամի. ԱՄՆ»: Մեր համագործակցությունը շարունակվում է մինչև օրս՝ ավելի քան 15 տարի: Այդ ընթացքում համատեղ ջանքերով հրատարակվել է 90-ից ավել գիրք՝ մենագրություններ, գրքույկներ և ժողովածուներ: Այդ հրատարկությունների շնորհիվ ինստիտուտի ավելի քան 65 արևելագետներ պաշտպանել են իրենց գիտական թեզերը և ստացել համապատասխան գիտական աստիճաններ: Մեր կողմից հրատարակված աշխատություններից մոտ 35-ը թարգմանվել է անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, ռուսերեն, թուրքերեն, պարսկերեն, ճապոներեն, հունգարերեն, արաբերեն և այլ լեզուներով և հրատարակվել արտասահմանյան տարբեր երկրներում, ինչը վկայում է նրանց բարձր գիտական մակարդակի մասին: Գրքերի հրատարակությունը, արդիական գիտական սարքավորումների տրամադրումը, գիտաժողովների գումարումը և այլն, դրական մեծ ազդեցություն ունեցան, աստիճանաբար փոխեցին գիտական մթնոլորտը ինստիտուտում, ոգևորեցին գիտաշխատողներին, որոնք այլևս նախկին ընկճված և հուսահատ մարդիկը չեն:

Հայ արևելագետները խորին շնորհակալությամբ են հիշում մեր գիտական համագործակցության ակունքների մոտ կանգնած Արսեն Ճերեճյանին և իրենց երախտագիտության խոսքը ուղղում հոր պատգամների հավատարիմ, Հիմնադրամի այժմյան պրեզիդենտ Էդվարդ Ճերեճյանին:

Նրանք վստահություն են հայտնում, որ իր նախադեպը չունեցող և գիտական համագործակցության այս փայլուն օրինակը կունենա իր շարունակությունը և կծառայի Հայաստանի Հանրապետության կարևոր գիտական ուղղություններից մեկի՝ հայ արևելագիտության հետագա զարգացմանը:

Պրոֆեսոր **Նիկոլայ Հովհաննիսյան**
ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ
Գիտության վաստակավոր գործիչ

A LIGHT AT THE END OF TUNNEL

The first Orientalistic Scientific center in Armenia was established in 1958 in the system of Academy of Siences, under the name of "Sector of the Orientalistc Studies". Later, in 1971, it was reorganajzed into institute and renamed "Institute of Oriental Studies", Academy of Sciences of Armenia. The creation of such a Center in Armenia was quite natural. Armenia is located in the Middle Eastern region and geographically belongs to that area. Its history and culture throughout the centuries is very closely connected with the history of the peoples and countries of the mentioned region.

As it is well known, there are many Orientalistic centers in the different countries of contemporary world. But each of them has its own feature, profile and tasks, and usually they try do not repeat each other. Each of them has its own research field, preconditioned by history and traditions of the given country, by its geopolitical requirements and socio-political problems.

And Armenia is not exclusion.

Oriental studies were one of the oldest scientific disciplines in Armenia, as Armenology, and had very rich history and traditions. So when the Orientalistic center of Armenia was established, the main fields of its study were defined the study of history, internal and foreign policy, economy, culture, religion of the countries of Middle Eastern region from the ancient times to the present days. Accordingly at the first stage there were formed the following four departments: Department of Arab Countries, Department of Turkey, Deparment of Iran and Department of Kurdology. Further there were opened three departments else: Department of Ancient East, Department of Caucasus and Byzantiology, and Department of Study of Eastern Sources.

After becoming of Armenia an independent state in September 1991, Armenia had step by step enlarged ist relations not only with the countries of the Middle East, but also with the Eastern Asian countries, first of all with India, China and Japan. This new political reality made necessary to form a new department within the Institute of Oriental Studies, the main task of which would be the study of history, policy,

economy and culture of the peoples and countries of Eastern and South Eastern Asian region, the interstate relations of Independent Republic of Armenia with them. And the Government of Armeniain in 2002 satisfied our request to establish a new department, Deparment of Eastern Asian Studies.

So we can confirm that now the Armenian Oriental Studies from point of view of scientific research cover a very vast territory from Bosphorus to Pacific Ocean. This is a unique one, because not all countries of the world are capable to carry out Orientalistic studies on such a large scale.

The other important problem in the agenda of the Armenian Oriental Studies is reserch of history and processes of formation of the Armenian communities in the Eastern countries, in Lebanon, Syria, Egypt, Iraq, Jordan, Palestine, as well as in India, China and some other countries, discover the role of Armenians in the state, political, economical and cultural life, their contribution in the development and progress of the above mentioned countries.

The Armenian Orientalists pay also great attention at the study of diplomatic, political, economical and cultural relations of Armenia with the Middle Eastern and Eastern Asian states in different historical periods, in particular at the modern stage.

For us, for Armenian Orientalists and for our country and science, very significant field represents the study of the Eastern (Arabic, Persian, Turkish, Indian, Assyrian) sources on history of Armenia and Armenians. They contain very valuable information on history and historical events, policy, culture and arts of Armenia and helped very much in understanding and scientific explanation of problematic pages of Armenian history. Among them we have to underline also the importance of the Hittite, Assyrian, Urartian and other cuneiform sources. The Armenian Orientalists usually translate them from the original into Armenian with scientific commentaries.

The Institute of Oriental Studies during the last period of existing of the Soviet Union, had recorded essential achievements and became one of the Orientalistic centers of the ex-Soviet Union.

But the Institute, in its development, had also difficulties, sometimes very serious, if not to say dangerous. We mean the period after dissolution of the USSR and gaining by Armenia independence in September, 1991. Armenia entered into the transition period of development, which had reflected very heavily at the economic situation and socio-economic conditions of the people of the Republic. The crises

had embraced almost all branches of political life, governmental system, economy, culture, psychology of men, etc., etc. In exclusively difficult situation had appeared science, research institutions, all scientists and intelligentia. They stood on the brink of precipice. In these not ordinary situation, in February 1995, the staff of the Institute of Oriental Studies had elected me as its director. I had represented my program of actions, main points of which were to save genofund of Armenian Orientalists, preserve the Institute as a scientific center, restore the scientific atmoshphere, reinforce the Institute with young specialists and speed up the scientific work and life by organizing scientific conferences, round table discussions, symposiums, etc. And with the support of the staff, I started to realize the program of revival of the Orientalistic center in Armenia.

In realizing of the revival program an important place occupied the cooperation with different funds, trying with their financial support or help restart the publication of the scientific works of the Orientalists, organization of scientific conferences in Yerevan and participation of our scientists in conferences out of Armenia, to get contemporary technical equipments (computers, printers, fax-apparatus etc.) encourage the scholars and make again the scientific work attractive and prestigious, especially for young generation. Among them we would like to mention with gratitude such organizations, as "Winston Foundation for Peace", USA; "MacArthur Foundation", USA; "Armenian Relief Foundation"; "The Iranian Heritage", Tehran; "Japan Found", Tokyo, Royal Netherlands Embassy in Moscow and others.

But ...

But the most significant was cooperation between the Institute of Oriental Studies and the "Armen and Bersabe Jerejian Foundation",USA, headed by its President Arsen Jerejian, having exclusively importance for the revival of the Institute. We had met with President Arsen Jerejian in 1996, during his visit Yerevan. I invited him to our Institute and we had long, very open and sincere conversation. I told him about our Institute, about its difficulties and problems. I organized a small exhibition of our publications, giving him possibility to have a general idea about the activiity and problems of the Armenian orientalists. Arsen Jerejian was impressed very much and ensured me that the Institute do deserved to be supported. He on behalf of the foundation promised to help us in our scientific activity. We agreed that the Jerejian Foundation will support us in publication of the studies of Armenian orientalists, organization of different conferences, in particular, annual conferences of the Young

Orientalists, in getting of orientalistic literature, modern scientific equipment, including computers, printers, etc.

It was an unprecedented cooperation. **Arsen Jerejian with the moral support of his honorable wife Missis Rose Jerejian, carried out very faithfully his promises.** It was not a simple philanthropy, but decision of a intellectual, expression of the real patriotism by a man, for whom patriotism is not a simple slogan, but practical actions. On supporting the Armenian orientalists, Arsen Jerejian became not only their very appreciated and honorable friend, but also the participant in fulfilment of their scientific programs. In 1997 the Institute of Oriental Studies published the first book by sponsorship of Jerejian Foundation, which meant the start of practical realization of agreement between two establishments. On its first page it was written in Armenian and English the following formula, suggested by Arsen Jerejian: "This was made possible by Armen and Bersabe Jerejian Foundation.USA". Until now it had been published more than 90 books. On the base of those publications 65 scholars had defended their dissertations and got scientific degrees, including Doctoral degree. More than 35 books were translated into foreign languages-English, French, German, Russian, Turkish, Japanese, Hungarian, Arabic, Persian, and published in different countries of Europe, Asia, America, Africa, including Arabic countries.

Arsen Jerejians was very happy on seeing the first results of his deeply humanitarian actions and the first symptoms of revival of the Institute of Oriental Studies

Arsen Jerejian passed in 2003. His son, Edward Jerejian became the head of the "Armen and Bersabe Jerejian Foundation", continuing, according to the will of his father, scientific cooperation with the Institute of Oriental Studies. **President Edward Jerejian and his honorable wife Rita Jerejian are faithful to the principles of support on a large scale the scientific-research activity of the Institute of Oriental Studies. They are doing it on a very high level**. So why they had won the sympathy and gratitude of the scientific workers-doctors and professors of the Institute.

In this occaision we would like to mention only at one fact. In 1997-2003, in the period of the Presidency of Arsen Jerejian, it was published by sponsorship of Jerejian Foundation, 43 books, while in 2003-2011, in 8 years, during the Presidency of Edward Jerejian it was published 50 books.

In fact, the support of Jerejian Foundation during the Presidency of Arsen and Edward Jerejians, meant appearance of the light of hope at the end of the tunnel.

And the Armenian orientalists walked out from that cold and somber tunnel, recording the revival of their Institute, bearing in mind with gratitude the humanitarian attitude of the mentioned Foundation and its leaders towards the Orientalistic center of Armenia during the last 15 years.

The Armenian Orientalists hope that their fruitful cooperation will have its continuation in future too.

Professor **Nikolay Hovhannisyan**
Correspondent Member NA Sciences, Armenia
Honored Scientifist

I

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

PUBLICATIONS

Մենագրություններ (Մ), Բրոշյուրներ (Բ), Ժողովածուներ (Ժ)

Monographs (M), Brochures (B), Collection of articles (C)

1997

1. **Հովհաննիսյան Նիկոլայ Հ.**, Դիվանագիտություն. Ֆունկցիաները. Մարմինները. Պաշտոնյաները, Եր., 103 էջ (Մ):
Hovhannisyan Nikolay, Diplomacy. Functions. Bodies. Employees. 103p., (M).

2. **Քոսյան Արամ Վ.**, Խեթական տերությունը և Ախխիյավան /Տրոյական պատերազմը. Եր., 50 էջ (Մ):
Kossian Aram, The Hittite Empire and Ahhiyawa, Yerevan. (M).

3. Երիտասարդ արևելագետների հանրապետական XVIII գիտական նստաշրջան: Զեկուցումների թեզեր (Ժ).
XVIII Conference of Young Orientalists of Armenia. Theses (C):

4. **Մովսիսյան Արտակ**, Վանի թագավորության /Բիայնիլի, Ուրարտու, Արարատ/, Եր., (Մ):
Movsisyan Artak, The Hieroglyphic Script of Van Kingdom /Biainili, Urartu, Ararat/ Yerevan (M).

5. **Ղազարյան Մանյա**, **Ստեփանյան Աշոտ**, Հալեպի հայոց գեղարվեստը, Եր., (Բ):
Ghazarian Mania, **Stepanian Ashot**, The Armenian Fine Art s of Aleppo, Yerevan, (M).

6. **Оганесян Николай**, Карабахский конфликт. Этапы. Подходы. Варианты решения, Ер. (М).

Hovhannisyan Nikolay, The Karabakh Conflict. Stages.Approaches. Options of Its Solution, Yerevan, (M).

7. **Hovhannisyan Nikolay**, The Problems of National Security of Armenia in the Middle Eastern-Transcaucasian Geopolitical System, Yerevan (B).
Հովհաննիսյան Նիկոլայ, Հայաստանի ազգային անվտանգության հիմնախնդիրները Մերձավորարևելյան-Անդրկովկասյան աշխարհաքաղաքական համակարգում, Եր., (Բ).

1998

8. Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ /ՄՄԱԵԺ/, Հ.XVII, Եր. (Ժ).
The Countries and Peples of the Near and Middle East /CPNME/, XVII, Yerevan, (C).

9. Երիտասարդ արևելագետների հանրապետական XIX գիտական նստաշրջան,: Զեկուցումների թեզեր, Երևան (Ժ):
XIX Conference of Young Orientalists of Armenia. Theses, Yerevan(C).

10. **Չաքրյան Հակոբ**, Ղարաբաղյան հիմնահարցը հայ-թուրքական հարաբերությունների համատեքստում, Եր., (Մ):
Cakryan Hakob, The Karabakh Conflict in the Context of Armenian-Turkish Relations, Yerevan, (M).

11. **Քոսյան Արամ**, Տուն Թորգոմայ /առասպել և իրականություն, Եր., (Մ).
Kossian Aram, The “House of Totgom”, Yerevan, (M).

12. **Ղազանջյան Ռեմ**, Բոլշևիկները և երիտթուրքերը, Եր., (Բ).
Ghazanjian Rem, Bolsheviks and Young Turks, Yerevan, (B)

13. **Hovhannisyan Nikolay**, Foreign Policy of Armenia, Yerevan, (M).
Հովհաննիսյան Նիկոլայ, Հայաստանի հանրապետության արտաքին քաղաքականությունը, Եր., (Մ).

1999

14. ՍՄԱԵԺ, Հ. XVIII, Եր. (Ժ).
CPNME, XVIII, Yerevan, (C)

15. **Աճառյան Հրաչյա,** Հայոց դերը Օսմանյան կայսրության մեջ, Եր., (Բ)
Acharyan Hrachya, The Role of Armenians in the Ottoman Empire, Yerevan, (B)

16. **Քոսյան Արամ**, XII դարի մերձավորարևելյան ճգնաժամը և Հայկական լեռնաշխարհը, Եր., (Մ),
Kossian Aram, The XII Century B.C. Near Eastern Crisis and the Armenian Highland, Yerevan, (M)

17. **Գալուստյան Հայկազուն**, Հանրապետական Թուրքիայի կառավարության քաղաքականությունն Արևելյան վիլայեթներում /1920-1960 թվականներ/, Եր., (Մ).
Galustyan Hajkazoun, The Policy of the Government of Republican Turkey in the Eastern Provinces /1920-1960/, Yerevan, (M)

18. **Փոլադյան Արշակ**, Քրդերն Աբբասյան խալիֆայության ժամանակաշրջանում /X-XI դդ., Եր., (Մ).
Poladyan Arshak, The Kurds in the Period of Abbasid Califate /X-XI centuries/, Yerevan, (M)

19. **Կարապետյան Ռուբեն**, Սիրիա-արաբական հարաբերությունները և խաղաղության գործընթացը Արաբական Արևելքում, Եր., (Մ).
Karapetyan Rouben, Syria-American Relations and the Peace Process in the Arab East /1989-1996/, Yerevan, (M).

20. **Hovhannisyan Nikolay**, The Karabakh Problem. Factors. Criteria. Variants of Solution, Yerevan, (M).
Հովհաննիսյան Նիկոլայ, Ղարաբաղյան հիմնախնդիրը. Գործոնները. Չափանիշները. Լուծման տարբերակները, Եր., (Մ).

21. Ethnoregional Policy of Armenia and Georgia. Collective of Authors from Armenia and Georgia, Yervan, (C).

Հայաստանի և Վրաստանի էթնոտարածաշրջանային քաղաքականությունը /Հեղինակային կոլեկտիվ Հայաստանից և Վրաստանից/. Եր., (Ժ).

22. Երիտասարդ Արևելագետների Հանրապետական XX գիտական նստաշրջան: Զեկուցումների թեզեր, Եր., (Բ).
XX Conference of Young Orientalists of Armenia, Theses, Yerevan, (B).

2000

23. **Փափազյան Ավետիս**, ժամանակագրություն, Հայկական հարցը և Մեծ Եղեռնը /1876-2000/, Եր., (Բ)
Papazyan Avetis, Chronology. The Armenian Question and the Genocide /1876-2000/, Yerevan, (B)

24. ՍՄԱԵԺ, Հ. XIX, Եր., (Ժ).
CPNME, XIX, Yerevan, (C).

25. Երիտասարդ արևելագետների հանրապետական XXI գիտական նստաշրջան. Զեկուցումների թեզեր, Եր., (Բ)
XXI Conference of Young Orientalists of Armenia. Theses, Yerevan, (B).

26. **Hovhannisyan Nikolay**, Formation of the Transcaucasian-Middle Eastern Geopolitical Region, Yerevan, (B).
Հովհաննիսյան Նիկոլայ, Անդրկովկասյան-մերձավորարևելյան աշխարհաքաղաքական տարածաշրջանի ձևավորումը, Եր., (Բ)

27. Միրզա Յուսուֆ Ներսեսով, Ճշմարտացի պատմություն: Հայերեն. անգլերեն. Պարսկերեն լեզուներով: Թարգմանությունը բնագրից, ներածությունը և ծանոթագրությունները՝ **Քրիստինե Կոստիկյանի,** Եր., (Մ).
Mirza Yusuf Nersesov, A Truthful History. In Armenian, English, Persian. Translation, Introduction and Commentaries by **Kristine Kostikyan**, Yerevan, (M).

28. **Կարապետյան Ռուբեն,** Սիրա-ամերիկյան հարաբերությունները /1967-1996/, Եր., (Մ).
Karapetyan Rouben, Syria-American Relations /1967-1996/, Yerevan, (M).

29. **Ստեփանյան Աշոտ,** Նոր Ջուղայի կենցաղային մշակույթը. Եր., (Բ)
Stepanyan Ashot, The Everyday Culture of New Julfa, Yrevan, (B).

2001

30. **Арутюнян Николай,** Корпус урартских клинообразных надписей, Ер., (М).
Haruthiounyan Nicolay, Corpus of Urartian Cuneiform Inscriptions, Yerevan, (M).

31. ՄՄԱԵԺ, Հ. XX, Եր., (Ժ)
CPNME, XX, Yerevan, (C)

32. **Բաղդասարյան Սուրեն**, Թուրքիայի քաղաքական համակարգը 1920-1930-ական թվականներին, Եր., (Բ).
Baghdasaryan Suren, The Political System of Turkey in 1920-1930`s, Yerevan, (B).

33. Արևելք, Պատմություն, քաղաքականություն, մշակույթ, Եր., (Ժ).
Orient, History, Policy, Culture, Yerevan, (C).

34. Երիտասարդ արևելագետների հանրապետական XXII գիտական նստաշրջան, Եր., (B).
XXII Conference of Young Orientalists of Armenia. Theses, Yerevan, (B).

35. **Հովհաննիսյան Արտակ**, ԱՄՆ-ի քաղաքականությունը իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտության հանդեպ, Եր., (Բ)
Hovhannisyan Artak, The USA Policy Towards the Israeli-Palestinian Confrontation, Yerevan, (B).

2002

36. Ակադեմիկոս Մարի Բրոսե /կազմ. և խմբ. **Պ. Մուրադյանը**/, Եր., (Բ)
Academician Mary Brosse /Piled and edited **P. Muradyan**/. Yerevan, (B).

37. Երիտասարդ արևելագետների հանրապետական XXIII գիտական նստաշրջան, Զեկուցումների թեզեր, Եր., (Բ)
XXIII Conference of Young Orientalists of Armenia. Theses, Yerevan, (B).

38. **Հովհաննիսյան Արտակ**, Խաղաղության գործընթացը Մերձավոր Արևելքում. ժամանակագրություն /1897-2001/, Եր., (Բ).
Hovhannisyan Artak, The Peaceful Proces in the Middle East. Chronology /1897-2001/, Yerevan, (B).

39. Մերձավոր Արևելք, Պատմություն, քաղաքականություն, մշակույթ, Եր., (Ժ).
The Middle East, History, Policy, Culture, Yerevan, (C).

40. **Hovhannisyan Nikolay**, The Armenian Genocide. Armenocide: Causes, Commission, Consequences, Yerevan, (M).
Հովհաննիսյան Նիկոլայ, Հայոց ցեղասպանությունը. Արմենոցիդը՝ Պատճառները. Ընթացքը. Հետևանքները., Եր., (Մ).

41. **Орбели Иосиф,** Избранные труды в двух томах. Том II. Курдско-русский словарь,. Подготовка рукописи к печати и введение Ж. С. Мусаэляна, И. И. Цукермана, Ереван, (М)
Օրբելի Հովսեփ, Հ. II, Քուրդ-ռուսերեն բառարան, Եր., (Մ).

42. **Հովհաննիսյան Նիկոլայ,** Հայոց ցեղասպանությունը ցեղա-սպանագիտության հայեցակարգային համակարգում, Եր., (Բ).
Hovhannisjan Nikolay, The Armenian Genocide in the Conceptional System of Conflictology. Yerevan, (B).

43. ՄՄԱԵԺ, Հ. XXI, Եր., (Ժ).
CPNME, XXI, Yerevan, (C).

2003

44. **Բայբուրդյան Վահան,** Տպագիր աշխատությունների մատենագիտություն, Եր., (Բ).
Bayburdyan Vahan, Bibliography of the Published Works, Yerevan, (B).

45. Երիտասարդ արևելագետների հանրապետական XXIV գիտական նստաշրջան: Զեկուցումների թեզեր, Եր., (Բ).
XXIV Conference of Young Orientalists of Armenia,Theses, Yerevan., (B).

46. **Մուրադյան Պարույր**, Տպագիր աշխատությունների մատենագիտություն, Եր,. (Բ).
Muradyan Paruir, Bibliography of the Published Works, Yerevan,(B).

47. **Հովհաննիսյան Նիկոլայ**, Արաբական երկրների պատմություն /VIIդ.- 2005թ./, Հ. I, Արաբները VII դարից մինչև 1516թ., Եր., (Մ).
Hovhannisyan Nikolay, History of Arab Countries/VII century-2005/, Vol. I, Arabs From VII Century to 1516, Yerevan, (M).

48. ՄՄԱԵԺ, Հ. XXII, Եր., (Ժ)
CPNME, XXII, Er., (C).

49. **Փաշայան Արաքս**, Իսլամական կոնֆերանս կազմակերպությունը: Նպատակները, գործունեությունը, դիքորոշումը ղարաբաղյան հակամարտության նկատմամբ, Եր., (Մ).
Pashayan Araks Organization of the Islamic Conference.Objectives, Activitz,, Position Towards the Karabakh Conflict, Zerevan, -M-.

50. **Հովհաննիսյան Նիկոլայ,** Տպագիր աշխատությունների մատենագիտություն, Եր., (Բ).
Hovhannisyan Nikolay, Bibliography of the Published Works, Yerevan., (B).

2004

51. ՄՄԱԵԺ, Հ. XXIII, Եր., (Ժ).
CPNME, XXIII, Yerevan, (C)

52. **Խամոյան Մաքսիմ**, Տպագիր աշխատությունների մատենագիտություն, Եր., (Բ).
Khamoyan Maxim, Bibliography of Published Works, Yerevan, (B).

53. Երիտասարդ արևելագետների հանրապետական XXV գիտական նստաշրջան, Զեկուցումների թեզեր, Եր., (Բ).
XXV Conference of Young Orientalists of Armenia, Theses, Yerevan, (B).

54. **Հովհաննիսյան Նիկոլայ,** Իրան. Այաթոլլահ Խոմեյնիի դարաշրջանը, Եր., (Մ).
Hovhannisjan Nikolay, Iran. The Ayatollah Khomayni`s Epoch, Yerevan, (M).

55. **Հովհաննիսյան Նիկոլայ,** Արաբական երկրների պատմություն, Հ. II, Արաբներն Օսմանյան տիրապետության ժամանակաշրջանում /1516-1918/, Եր., (Մ).
Hovhannisyan Nikolay, History of the Arab Countries, Vol. II, The Arabs Under the Ottoman Domination /1516-1918/, Yerevan, (M).

56. **Քոսյան Արամ,** Հայկական լեռնաշխարհի տեղանունները /ըստ խեթական սեպագիր աղբյուրների/., Եր., (Մ).
Kossian Aram, The Toponyms of the Armenian Highland /According to Hittite Cuneiform Texts/, Yerevan., (M).

57. **Հովհաննիսյան Նիկոլայ**, Հայոց ցեղասպանությունը արաբական պատմագիտության քննական լույսի ներքո, Եր., (Մ).
Hovhannisyan Nikolay, The Armenian Genocide in the Investigating Light of the Arab Historical Science, Yerevan, (M).

58. **Hovhannisyan Nikolay,** The Karabakh Problem. The Thorny Road to Freedom and Independence, Yerevan, (M).
Հովհաննիսյան Նիկոլայ, Ղարաբաղյան հիմնախնդիրը. Ազատության և անկախության փշոտ ճանապարհը, Եր., (Մ).

2005

59. Մերձավոր Արևելք, II, Պատմություն, քաղաքականություն, մշակույթ, Եր., (Ժ).
Near East, II, History, Policy, Culture, Yerevan, (C).

60. **Բայբուրդյան Վահան**, Իրանի պատմություն. Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Եր., (Մ).
Bayburdyan Vahan. History of Iran. From the Ancient Times to Our Days, Yerevan, (M).

61. ՄՄԱԵԺ, Հ. XXIV, Եր., (Ժ).
CPNME XXIV, Yerevan, (C).

62. **Hovhannisyan Nikolay**, Arab Historiography on the Armenian Genocide, Yerevan, (M).
Յովհաննիսյան Նիկոլայ, Յայոց ցեղասպանության ուսումնասիրու-թյունը արաբական պատմագրության մեջ, Եր., (Մ).

63. **Оганесян Николай**, Геноцид армян, Ереван, (М).

64. **Hovhannisyan Nikolay**, Le Genocide Armenien, Erevan, (M).

65. **Howhannisjan Nikolaj**, Der Volkermord an den Armeniern, Jerewan, (M).

66. **Hovhannisian Nikolay**, Ermeni Soykirimi,Ermenikirim. Medenler, Eylem, Sonuclar, Istanbul, (M). in Turkish.

67. **Hovhannisyan Nikolay**, The Armenian Genocide, Yerevan, (M).

2006

68. **Յովհաննիսյան Նիկոլայ**, Արաբական երկրների պատմություն. Յ. III. Անկախության և ինքնիշխանության դարաշրջան /1918-2005/- Ալժիր, ԱՄԷ, Բահրեյն, Եգիպտոս, Եմեն, Թունիս, Իրաք, Լիբանան, Լիբիա, Կատար, Եր., (Մ).
Hovhannisyan Nikolay, History of the Arab Countries, vol.III, The Epoch of Independence and Sovereignty /1918-2005/ - Algeria, UAE, Bahrain, Egypt, Yemen, Tunisia, Iraq, Lebanon, Libya, Qatar, Yerevan, (M).

69. Արևելագիտությանինստիտուտի հրատարակություններ /1960-2006/, Եր., (Բ).
Publications of the Institute of Oriental Studies /1960-2006/, Yerevan, (B).

70. ՄՄԱԵԺ, XXV, Եր., (Ժ).
CPNME XXV, Yrevan, (C).

71.Մերձավոր Արևելք, III. Պատմություն, քաղաքականություն, մշակույթ, Եր., (Ժ).
Near East III, History, Policy, Culture, Yerevan, (C).

72. **Hovhannisyan Nikolay**, The Armenian Genocide-Armenocide, Published by Aichi Sangyo University Business Research Center, Japan, **/Trans. Hiroyoshi Segawa** (B).

2007

73. **Adonz Nikolay**, Towards the Solution of the Armenian Question, Yerevan, (M).
Ադոնց Նիկողայոս, Յայկական հարցի լուծման շուրջը, Եր., (Մ).

74. **Յովհաննիսյան Նիկոլայ,** Արաբական երկրների պատմություն, Յ. IV, Անկախության և ինքնիշխանության դարաշրջան /1918-2005/, Յորդանան, Մավրիտանիա, Մարոկկո, Պաղեստինի Ինքնավարություն, Սաուդյան Արաբիա, Սիրիա, Սուդան, Քուվեյթ, Օման, Եր., (Մ).
Hovhannisjan Nikolay, History of the Arab Countries, IV, The Epoch of Independence and Sovereignty, /1918-2005/ - Jordan, Mauritania, Norocco, Palestine, Saudi Arabia, Syria, Sudan, Kuwait, Oman, Yerevan, (M).

75. **Stepanyan Hasmik**, Turkish Literature in Armenian Letters and Armenian-Turkish Literary Relations in the Ottoman Empire, Yerevan,(B).
Ստեփանյան Յասմիկ, Յայատառ թուրքերենը և հայ-թուրքական գրական հարաբերությունները Օսմանյան կայսրությունում,Եր., (Բ).

76. **Khachikyan Margarit**, To the Genesis of the Category of Aspect in Hurrian and Urartian, Yerevan, (B).
Խաչիկյան Մարգարիտ, Յուրիերենում և ուրարտերենում ասպեկտի կատեգորիայի ծագման շուրջը, Եր., (Բ).

77. **Safrastyan Ruben**, Modernizing Ottoman Policy Towards Christian Subjects During Tanzimat Concept of Merger, Yerevan, (B).
Սաֆրաստյան Ռուբեն, Քրիստոնյա հպատակների հանդեպ Օսմանյան քաղաքականության արդիականացումը Թանզիմաթի շրջանում. ձուլման կոնցեպտը, Եր., (Բ):

78. **Hovhannisyan Nikolay**, Arab National-Cultural Renaissance – Nahda, and the Contribution of Armenians, Yerevan, (B).
Յովհաննիսյան Նիկոլայ, Արաբական Ազգային-մշակութային զարթոնքը՝ Նահդան, և հայերի ներդրումը, Եր., (Բ).

79. **Բայբուրդյան Վահան**, Նոր Ջուղայի հայ գաղութի պատմությունը, Եր., (Մ).
Bayburdyan Vahan, History of the Armenian Community of New Jugha, Yerevan, (M)

80. **Hovhanniszjan Nikolaj**, Az Ormeny Genocidium, Budapest, (M).
Հովհաննիսյան Նիկոլայ, Հայոց Ցեղասպանությունը, Բուդապեշտ,(Մ), հունգարերեն:

2008

81. **Տեր-Մաթևոսյան Վահրամ**, Իսլամը Թուրքիայի սոցիալ-քաղաքական կյանքում 1970-2001 թվականներին, Եր., (Մ).
Ter-Matevosyan Vahram, Islam in the Social-Political Life of Turkey Between 1970-2001, Yerevan, (M).

82. **Հարությունյան Աղավնի**, ԱՄՆ-ի քաղաքականությունը Լիբանանում քաղաքացիական երկրորդ պատերազմի և ճգնաժամի ընթացքում, Եր., (Մ).
Harutyounyan Aghavni, USA Policy During the Second Civil War and Crises in Lebanon/1975-1991/, Yerevan, (M).

83. **Կնյազյան Դավիթ**, Ադրբեջանի Դեմոկրատական Հանրապետության կովկասյան քաղաքականությունը 1918-1920թթ, Եր., (Մ).
Knyazyan David, The Caucasian Policy of Azerbaijani Democratic Republic in 1918-1920, Yerevan, (M).

2009

84. Արևելագիտական ուսումնասիրություններ, Հ. I, Եր., (Ժ).
Eastern Asian Studies, Vol. I, Yerevan, (C).

85. **Hovhannisyan Nikolay**, The Armenian Genocide. Armenocide-The Most Genocidal Genocide. In Ten Languages of World. In English, French, Russian, German, Turkish, Japanese, Hungarian, Armenian, Arabic, Persian, Yerevan, (M).

Հովհաննիսյան Նիկոլայ, Հայոց Ցեղասպանություն. Հայասպանություն՝ Ամենացեղասպան Ցեղասպանություն. Աշխարհի տասը լեզուներով՝ անգլերեն, ֆրանսերեն, ռուսերեն գերմաներեն, թուրքերեն, ճապոներեն, հունգարերեն, հայերեն, արաբերեն, պարսկերեն, Եր., (Մ).

86. **Hovhannisyan Nikolay**, Nasl kushi-i Armaniyan. In Persian, Tehran, 2009, Trans. From Armenian into Persian Garoon Sarkisyan (M).
Հովհաննիսյան Նիկոլայ, Պարսկերեն. **թարգմ. Գարուն Սարգսյան** /It is the Persian Translation of my book in Armenian- "The Armenian Genocide in the Investigating Light of the Arabic Historical Science", published in 2004, due the sponsorship of Armen and Bersabe Jerejian Foundation. (Մ).

2010

87. **Հովհաննիսյան Նիկոլայ**, Արմենոցիդը ճանաչված ցեղասպանություն է, Եր., (Մ).
Hovhannisyan Nikolay, Armenocide – Recognized Genocide, Yerevan, (M).

88. **Марван Бухейри**, Теодор Герцль и Армянский вопрос., Ереван, (Б).
Marwan Buheiry, Theodor Herzl and the Armenian Question, Yerevan, (B).

89. **Իսկանդարյան Գոհար**, Իրան-ամերիկյան հարաբերությունները /1942-1960/, Եր., (Մ).
Iskandaryan Gohar, Iran-American Relations /1942-1960/, Yerevan, (M).

2011

90. Արևելագիտական ուսումնասիրություններ, Հ. II, Եր., (Ժ).
Eastern Asian Studies, Vol. II, Yerevan, (C).

91. **Hovhannisyan Nikolay**, Il Problema Del Karabakh. Il faticoso percorso verso la liberta e l`ndependenza, Roma, 2011, (M). /in Italian/.
Hovhannisyan Nikolay, The Karabakh Problem. The Thorny Road to Freedom and Independence, Roma, 2011.(M).

This is an Italian translation of the author`s, book, published in 2005 in English under the sponsorship of Armen and Bersabe Jerejian Foundation, USA.

92. Bibliography Publications` of the Institute of Oriental Studies, National Academy of Sciences, Armenia, sponsored by the Armen and Bersabe Jerejian Foundation, USA, /1997- 2011/. Compiled and edited by Professor **Nikolay Hovhannisyan.** (B)
Մատենագիտություն ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտի հրատարակությունների մեկենասությամբ Արմեն և Բերսաբե Ճերեճյան Հիմնադրամի, ԱՄՆ /1997-2011/. Կազմեց և խմբագրեց **Նիկոլայ Հովհաննիսյանը**:(Բ)

93. **Hovhannisyan Nikolay,** Al-Kitabat al-tarikhiya al-arabiya an al-ibadat al-armaniya, Cairo, (M)
The Arab Historiography on Armenian Genocide, Trans. Reefat al-Imam, in Arabic.
It is the Arabic Translation of a Book in Armenian, published before that by the Sponsorship of Armen and Bersabe Foundation. (M).
Հովհաննիսյան Նիկոլայ, Արաբական պատմագիտությունը Հայոց ցեղասպանության մասին, թարգմ. Ռիֆաթ ալ-Իմամ, Կահիրե, (Մ). արաբերեն:

II

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ ԸՍՏ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՃՅՈՒՂԵՐԻ

1. **Հրատարակություններն ըստ բնույթի,**
   Այդ թվում`
   Ա. Մենագրություններ - 45;
   Բ. Գրքույկներ - 30;
   Գ. Ժողովածուներ -18.

ԸՆԴԱՄԵՆԸ` 93.

   Դ. Ժողովածուներում հրատարակված հոդվածների քանակը`

ԸՆԴԱՄԵՆԸ` 650:

2. **Գիտաժողովներ. Կազմակերպում և մասնակցություն**
   Ա. Գիտաժողովների կազմակերպում Երևանում ` 12:
   Բ. Երիտասարդ արևելագետների տարեկան գիտաժողովների կազմակերպում Երևանում` 14;

3. **Մասնակցություն Ասիական և աֆրիկյան ուսումնասիրություն-ների միջազգային կոնգրեսին` 4, գումարված`**
   Ա. XXXV, Բուդապեշտ, 1997թ.;
   Բ. XXXVI, Մոնրեալ, 2000թ;
   Գ. XXXVII, Մոսկվա, 2004;
   Դ. XXXVIII, Իստամբուլ, 2007թ.:

4. **Մասնակցություն այլ միջազգային գիտաժողովների` 29, գումար-ված`**
   Անգլիայում - 2
   Բելգիայում - 2
   Բուլղարիայում - 1
   Հունաստանում - 2
   Սլովենիայում - 1
   ԱՄՆ-ում - 3
   Իտալիայում - 3
   Եգիպտոսում - 4
   Սիրիայում - 3
   Լիբանանում - 1

Ռուսաստանում - 2
Արաբական Միացյալ էմիրություններում - 3
Ռումինիայում - 1
Թուրքիա - 2

ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 59:

5. **Հրատարակված աշխատությունների ցուցահանդեսներ**
   Ա. Արևելագիտական աշխատությունների ցուցահանդես, ՀՀ ԳԱԱ վաթսունամյա հոբելյանի կապակցությամբ, ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի ցուցասրահում, Երևան, 2003թ.:
   Բ. Հայ արաբագետների աշխատությունների ցուցահանդես, Ալեքսանդրիայի /Եգիպտոս/, աշխարհահռչակ նորաբաց գրադարանում, 2006թ. փետրվարին,որտեղ ներկայացված էին նաև այն բոլոր գրքերը, որոնք հրատարակվել էին «Արմեն և Բերսաբե ճերեճյանների Հիմնադրամի» մեկենասությամբ: Ցուցահանդեսն ամբողջությամբ թողնվեց նվեր Ալեքսանդրիայի գրադարանին:
   Գ. Հայ արաբագետների աշխատությունների ամբողջական ցուցահանդես, Հալեբում, որը կազմակերպել էր ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտը Հալեբում Հայաստանի Հանրապետության Գլխավոր Հյուպատոսության և Հալեպի /Սիրիա/, Ազգային մշակութային կենտրոնի հետ համատեղ, Հալեբ, 2008թ. հոկտեմբեր:

II

GENERAL RESULTS IN DIFFERENT FIELDS

1. **Typology of publications**
   A. Monographs - 45.
   B. Brochures - 30.
   C. Collections of articles -18.

TOTAL' 93.

   D. Number of articles published in collections

TOTAL' 650.

2. **Scientific Conferences. Organization and Participation**
   A. Organization of Scientific Conferences in Yerevan - 12.
   B. Young Orientalists Annual Conferences in Yerevan - 14.

3. **Participation in International Congresses on Asian and North African Studies /ICANAS/, Convened in:**
   A. XXXV, Budapest, 1997.
   B. XXXVI, Montreal, 2000.
   C. XXXVII, Moscow, 2004.
   D. XXXVIII, Istanbul, 2007.

4. **Participation in other International conferences, convened in:**
   Great Britain - 2
   Bergium - 2
   Bolgharia - 1
   Greece - 2
   Slovenia - 1
   Egypt - 4
   Italy - 3
   USA - 3
   Syria - 3
   Russia - 2
   United Arab Emirates - 3
   Rumania - 1
   Turkey - 2
   Lebanon - 1

TOTAL' 59.

5. Exhibition of Published Books.

A. Exhibition of Published Orientalistic Books. In connection of the 60 Year Jubilee of the National Academy of Sciences, Yerevan,2003.

B. Exhibition of the Works of the Armenian Arabists, Alexandriya, Egypt/, in the World Famous Library of Alexandria. In Exhibition there were represented the all works, published by Sponsorship of the "Armen and Bersabe Jerejian Foundation", Alexandriya, 2006. The exhibition as a gift was left the Library.

C. Exhibition of theWorks of the Arabists of Armenia, in Haleb/Syria.,Organized by the Institute of Oriental Studies NAS Armenia, together with the General Consulate of the Republic of Armenia in Haleb and the National Cultural Center of Haleb, Haleb, 2008.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Մի պայծառ լույս թունելի վերջում..5
I. Հրատարակություններ 14
II. Ընդհանուր արդյունքները ըստ մասնագիտական ճյուղերի 27
1. Հրատարակությունները ըստ բնույթի 27
2. Գիտաժողովներ. կազմակերպում և մասնակցություն 27
3. Մասնակցություն Ասիական և Հյուսիսաֆրիկյան ուսումնասիրությունների կոնգրեսներին /ICANAS/ 27
4. Մասնակցություն միջազգային այլ գիտաժողովների..................27
5. Արևելագետների հրատարակված աշխատությունների ցուցահանդեսներ..28

CONTENTS

A Light at the end of Tunnel..9
I. **Publications** 14
II. **General Results in Different Fields** 29
1. Typology of publications..29
2. Scientific Conferences. Organization and Participation 29
3. Participation in International Congresses on Asian and North African Studies 29
4. Participation in other International Conferences 29
5. Exhibition of Published Books 30

ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

**ՄԵԿԵՆԱՍՈՒԹՅԱՄԲ «ԱՐՄԵՆ ԵՎ ԲԵՐՍԱԲԵ ՃԵՐԵՃՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ», ԱՄՆ
ԱՐՍԵՆ ԵՎ ԷԴՎԱՐԴ ՃԵՐԵՃՅԱՆՆԵՐԻ
ՊՐԵԶԻԴԵՆՏՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ (1997-2011)**

•

BIBLIOGRAPHY
PUBLICATIONS OF THE INSTITUTE OF ORIENTAL STUDIES

**SPONSORED BY "ARMEN AND BERSABE JEREJIAN FOUNDATION", USA
DURING THE PRESIDENCY
OF ARSEN AND EDWARD JEREJIANS (1997-2011)**

Հրատարակչության տնօրեն՝ Է.Ս. Մկրտչյան
Համակարգչային էջադրումը՝ Գ.Ա. Հարությունյանի

ISBN 978–99941–1–950–9

Տպագրությունը՝ օֆսեթ: Չափսը՝ 60x84 1/16: Թուղթը՝ օֆսեթ:
Ծավալը՝ 2 տպ. մամ.: Տպաքանակը՝ 50 օրինակ:

«ԶԱՆԳԱԿ-97» ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
0051, Երևան, Կոմիտասի պող. 49/2, հեռ.՝ (+37410) 23–25–28
Հեռապատճեն՝ (+37410) 23–25–95, էլ. փոստ՝ info@zangak.am
էլ. կայք՝ www.zangak.am, www.book.am